

# VAN VLAMING TOT BELG, VAN KONING TOT CORDON

Op vraag van het Vlaams Dienstencentrum (VDC) werd in april een onafhankelijk opinieonderzoek uitgevoerd door studenten van Hogeschool West-Vlaanderen (docent Luc Lefebvre). Het is gebaseerd op een uitgebreid interview van 844 mensen in alle Vlaamse provincies. In dit nummer van Doorbraak geven we de lezer een eerste summier overzicht van de globale resultaten. Verdere analyse kan wijzen op verschillen tussen de Vlaamse regio's en leeftijdsgroepen. Meer details over het onderzoek vindt u op de webstek [www.doorbraak.org/pdf/opinie2004](http://www.doorbraak.org/pdf/opinie2004).

## VLAMING OF BELG

De Vlamingen voelen zich nog altijd het meest *verbonden met* hun gemeente of stad (58,3%), in iets mindere mate met het federale (Belgische) niveau (54,4%) en het Vlaamse niveau (53,7%), maar — opmerkelijk — veel minder met de provincie (32,8%) of Europa (26,9%). De verbondenheid met Brussel (12,4%) is erg klein, met Wallonië zelfs nagenoeg onbestaande (6,3%). Een bevestiging van het feit dat de afstand met de andere gewesten erg groot is, maar anderzijds toch een teken dat België als bestuursniveau voorsnog overeind blijft.

Bijna twee derde van de Vlamingen zegt geen interesse te hebben voor de *Waalse politiek* (65,4%), terwijl maar een kleine minderheid (7%) zegt die interesse wel te hebben (21,7% neutraal, 5,9% geen mening). Een beetje aansluitend hierbij wekt het geen verbazing dat de Vlamingen zich eerder aangetrokken voelen tot de Nederlanders (37,2%), dan tot de Walen (17,2%). In 45,6% echter tot geen van beide burens.

Een grote meerderheid van de Vlamingen zegt zich in Brussel *niét thuis* te voelen (53,6%). Voor amper een of vijf Vlamingen (19,7%) geldt het omgekeerde (20,6% neutraal, 6,2% geen mening), maar een dikke meerderheid (49,8%) vindt wel dat Brussel de hoofdstad van Vlaanderen moet blijven (21,2% niet akkoord, 23,5% neutraal, 5,6% geen mening).

Gevraagd naar het overheersende *nationaliteitsgevoelen* antwoorden de helft van de Vlamingen nog naar het Belgische gevoel (50,4% eerste en 35,3% tweede keus), en in merkbaar mindere mate naar het Vlaamse gevoe-



**STEVAERT: DE SYMPATHIEKSTE, MAAR OP DEWINTER NA OOK DE ANTIPATHIEKSTE**

len (40% + 35,9%). Wel blijkt uit gedetailleerd onderzoek dat de jongeren (18-25 jaar) zich duidelijk minder Belg voelen (46%) dan de vijftigplussers (58,9%). Een kwart van de respondenten verwijst dan ook naar het Europese gevoel (5,5% en 18,0%) en een kwart vermeldt Vlaanderen noch in eerste, noch in tweede instantie.

Op de vraag of ze zich alleen, evenveel of meer Belg of Vlaming voelen, ligt het Vlaamse gevoel dan weer wat hoger. Als we de onbeslist (evenveel 43,8%) buiten beschouwing laten voelen de meeste mensen zich eerder Vlaming (alleen Vlaming 8,3% en meer Vlaming 26,2%) dan Belg (alleen Belg 8,5%, meer Belg 10,4%)

## POPULAIRSTE POLITICUS

De grote peiling van VRT en *De Standaard* peilt ook geregeld naar de populariteit van de Vlaamse politici. Een groot bezwaar tegen die bevraging is dat de mensen moeten kiezen uit een beperkte lijst, waar nogal wat namen niet op voorkomen. Zo kan men niet kiezen voor oppositiefiguren in Limburg, figureren vrij bekende politici

niét op de lijst (De Crem in Oost-Vlaanderen), kunnen de Limburgers bv enkel kiezen tussen Stevaert en Dewael.

In de *Doorbraak*-bevraging vroegen we aan 844 Vlamingen een spontaan antwoord te geven op de vraag naar de politicus voor wie ze de meeste en anderzijds de minste sympathie koesteren. Dat is geen onmiddellijke indicatie voor stemgedrag, maar wijst wel in een bepaalde richting. Het voordeel van dergelijke open vraag is dat alle politici aan bod kunnen komen. Dit resulteerde in volgende tabel (we beperken ons tot politici die ten minste bij 1% van de respondenten in een van beide vragen werden genoteerd). Percentages berekend op 844, maar een vrij grote groep sprak zich hierover niet uit. (sympathiek geen voorkeur: 202; bij antipathiek geen voorkeur 204)

|                       | SYMPATHIEKSTE   | ANTIPATHIEKSTE |
|-----------------------|-----------------|----------------|
| Steve Stevaert        | 15,2%<br>op 844 | 11,6           |
| Jean-Luc Dehaene      | 9,4             | 1,3            |
| Guy Verhofstadt       | 9,1             | 7,5            |
| Filip Dewinter        | 4,6             | 23,6           |
| Bert Anciaux          | 4,5             | 6,4            |
| Freya Van den Bossche | 4,0             | 0,8            |
| Yves Leterme          | 2,8             | 0,4            |
| Frank Vandenbroucke   | 2,7             | 0,1            |
| Johan Vande Lanotte   | 2,4             | 0,7            |
| Jean-Marie Dedecker   | 2,0             | 1,8            |
| Herman De Croo        | 1,8             | 0,6            |
| Patrick Janssens      | 1,7             | 0,4            |
| Geert Bourgeois       | 1,5             | 0,1            |
| Stefaan De Clerck     | 1,3             | 2,1            |
| Karel De Gucht        | 1,2             | 3,4            |
| Vera Dua              | 1,1             | 1,5            |
| Marleen Vanderpoorten | 0               | 1,5            |
| Bart Somers           | 0,1             | 1,8            |
| Frank Vanhecke        | 0,9             | 2,3            |
| Pieter De Crem        | 0,2             | 1,2            |

Stevaert ligt "goed bij de mensen", maar de tegenwind is niet onaanzienlijk. Leg je de positieve beoordeling naast de negatieve, dan scoort Jean-Luc Dehaene veruit het best. Alle Teletubbies (Stevaert, Van den Bossche, Vande Lanotte en Vandenbroucke) scoren positief en beter dan premier Verhofstadt. Bart Somers komt erg zwak naar voor.

Opvallendste resultaat (zie tabel hieronder) lijkt ons toch de overheersende

antipathie te zijn voor Blok-voorman Filip Dewinter. De man heeft zijn supporters, en is een van de enigen die wel kan vermoeden dat sommige sympathisanten niet antwoordden op die vraag, maar hij heeft duidelijk ook bijzonder veel tegenstanders. Opvallend is dat ook De Gucht (-2,2), Anciaux (-1,9), Somers (-1,7) en Vanderpoorten (-1,5) negatief uit die bevraging komen.

Saldo sympathiek-antipathiek  
(% hebben betrekking op 844 respondenten, aantal keer "geen voorkeur" 202/204)

| SALDO: SYMPATHIEK-ANTIPATHIEK | %      |
|-------------------------------|--------|
| Jean-Luc Dehaene              | 8,1%   |
| Steve Stevaert                | 3,6%   |
| Freya Van den Bossche         | 3,2%   |
| Frank Vandembroucke           | 2,6%   |
| Yves Leterme                  | 2,5%   |
| Johan Vande Lanotte           | 1,7%   |
| Guy Verhofstadt               | 1,7%   |
| Geert Bourgeois               | 1,4%   |
| Patrick Janssens              | 1,3%   |
| Herman De Croo                | 1,2%   |
| Frank Vanhecke                | -1,3%  |
| Marleen Vanderpoorten         | -1,5%  |
| Bart Somers                   | -1,7%  |
| Bert Anciaux                  | -1,9%  |
| Karel De Gucht                | -2,3%  |
| Filip Dewinter                | -19,0% |

Op dezelfde vraag over de Waalse politici valt op dat een zeer groot aantal mensen zowel bij pro (476) als contra (501) geen antwoord wilden of konden geven. Uit de volgende tabel valt af te leiden dat Louis Michel in Vlaanderen het best scoort en Elio Di Rupo erg zwak.

(% hebben betrekking op 844 respondenten; aantal keer "geen voorkeur": 476/501)

| SALDO: SYMPATHIEK-ANTIPATHIEK | %     |
|-------------------------------|-------|
| Louis Michel                  | 21,0% |
| Laurette Onckelinx            | 1,1%  |
| Isabelle Durant               | -2,1% |
| José Happart                  | -3,7% |
| André Flahaut                 | -4,6% |
| Elio Di Rupo                  | -9,2% |

Gevraagd naar hun mening over het behoud van het cordon sanitaire zijn er amper meer voorstanders (37,3%) dan tegenstanders (33,1%), bij 19,7% neutralen en 10% mensen zonder mening.

## DE VERKIEZINGEN

Welke partij zal bij de Vlaamse verkiezingen het meest vooruitgaan? Hier meent 41,2% van de ondervraagden dat het Blok de grote winnaar wordt van de verkiezingen, gevolgd door CD&V en N-VA met 34,2%. Op relatief grote afstand

volgt sp.a (14,9%). Er zijn weinig mensen die een topwinst verwachten voor VLD-Vivant (5%) en nog minder Vlamingen tippen Groen! (3,7%).

Gevraagd naar welke twee partijen de voorkeur genieten om de volgende Vlaamse regering te vormen komt 60,1% uit bij sp.a, 49,5% bij CD&V-N-VA en 44,4% bij VLD-Vivant. Het Blok scoort hier 21%, Groen 20,3%.

De meest genoemde coalitie is CD&V - N-VA - SPA - SPIRIT (24,4%), gevolgd door VLD-Vivant - SPA - SPIRIT (21,3%) en CD&V - N-VA - VLD - Vivant (12,4%).

Welke coalitie geniet uw voorkeur?

| PARTIJEN IN-DE COALITIE | %     |
|-------------------------|-------|
| CD&V—NV-A/SPA—SPIRIT    | 24,4% |
| VLD—Vivant/SPA—SPIRIT   | 21,3% |
| CD&V—NV-A/VLD—Vivant    | 12,4% |

## COMMUNAUTAIR

De sympathie voor het koningshuis is middelmatig. 28% heeft sympathie voor Laken, 27,7% geen sympathie, en 39,7% antwoordt op die vraag "neutraal" (4,6% heeft geen mening).



Foto: Doorbraak

Mensen liggen niet wakker van communautaire dossiers of staats Hervorming, zo wordt al eens gesteld. Ons onderzoek geeft hier toch een genuanceerder beeld. Bijna de helft van de Vlamingen (49,3%) vindt dat de gemeenschappen en gewesten (Vlaanderen, Wallonië en Brussel) meer bevoegdheden moeten krijgen. Slechts 12,1% van de kiezers is het met die stelling niet eens.

De radicale Vlaamse Beweging heeft nog werk voor de boeg inzake de onafhankelijkheidsgedachte. Voor 49,3% van de Vlamingen hoeft Vlaanderen niet onafhankelijk te worden, terwijl 22,7% het met die stelling wel eens is (22,9% neutraal en 5,1% geen mening).

Men vindt Vlaanderen daarvoor vooral te klein (43,2% ja, versus 26,5% neen), maar een meerderheid (34,4% versus 19,8%) vindt wel dat een onafhankelijk Vlaanderen niet zou leiden tot verlies van jobs, dat een onafhankelijk Vlaanderen beter zou zijn voor de Vlaamse bedrijven (30,1% versus 26,7%) en voor de ziekenzorg (39,1 versus 15,5%). Het wekt verbazing dat een meerderheid (30,8% versus 24,9%) denkt dat een onafhankelijk Vlaanderen tot meer belastingen zou leiden. Hieruit kan misschien worden afgeleid dat de informatie over de grootte van veel nieuwe EU-landen of over economische verschillen tussen Vlaanderen of over de transfers niet algemeen verspreid is.

Een meerderheid van de Vlamingen (51,9%) vindt dat de transfers naar Wallonië niet moeten behouden blijven, terwijl amper 18,1% vindt dat ze wel moeten blijven (22,4% neutraal, 7,6% geen mening). Verrassend hoog is ook het aantal voorstanders van een splitsing van de sociale zekerheid (43,6%), versus 21,8% die zegt daartegen te zijn (23,9% neutraal, 10,7% geen mening).

Niet werkende werkzoekenden t.o.v. de beroepsbevolking (op 30 juni 1999)

|                                    | VL  | WAL   | BRU   |
|------------------------------------|-----|-------|-------|
| Realiteit                          | 8%  | 17,8% | 22,1% |
| Meest voorkomende antwoord (modus) | 12% | 16%   | 14%   |
| Verskil tussen realiteit en kennis | +4% | -1,8% | -8,1% |

Dat een duidelijk inzicht in sociaal-economische verschillen niet echt aanwezig is, blijkt uit een peiling naar het inzicht in het verschil tussen werkloosheid tussen de regio's. De Vlaamse werkloosheid wordt behoorlijk overschat (zie tabel en grafiek), die in Wallonië en in Brussel onderschat.

Wat symboliek betreft valt het op dat 46,2% van de Vlamingen de aanwezigheid van leeuwenvlaggen op (sport)manifestaties best sympathiek vindt. Amper 17,1% is het daar niet mee eens (29,5% neutraal, 7,2% geen mening).

## BRUSSEL EN FACILITEITEN

Zoals hoger gezegd is een forse meerderheid van de Vlamingen (49,8%)

voorzitter van Brussel als hoofdstad van Vlaanderen, tegen de uitbreiding van Brussel in Vlaams-Brabant (38,2% tegen versus 21,2% voor). Een vrij grote groep stelt dat Vlaanderen niet kan zonder Brussel (32,5%), al vindt een even grote groep (31,6%) dat dit wel moet kunnen.

Franstalige partijen mogen voor 35,4% van de ondervraagden niet met eigen lijsten deelnemen aan de Europese verkiezingen in Halle-Vilvoorde, dat is dubbel zoveel als het aantal mensen dat vindt dat dit wel moet kunnen (16,8%). Opvallend is hier het grote aantal neutralen (24,3%) en mensen zonder uitgesproken mening (23,5%).

## EUROPA

Bij de eerste aflevering van Doe de Stemtest vond men het verrassend dat veel mensen voor de uitbreiding van Europa waren. Ons onderzoek bevestigt dat met 43% voorstanders, versus 26,7% tegenstanders (24,5 neutraal en 5,8% geen mening). Bovendien moet Europa volgens een meerderheid van de ondervraagden (42,5%) meer bevoegdheden krijgen. Tegen meer bevoegdheden zijn maar 17,5% van de Vlamingen (bij 33,2% neutralen en 6,8% mensen zonder mening).

Precies 30,6% van de mensen zegt interesse te hebben voor de Europese verkiezingen, maar een even grote groep



Foto Doorbraak

DE CENTRUMFIGUUR DEHAENE BLEEF OOK IN DE LUWTE POPULAIR

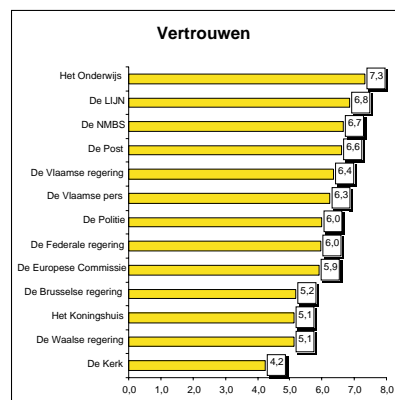
(29,1%) heeft geen belangstelling. Hier is de grootste groep neutraal (33,2%) en heeft 7,1% geen mening.

## VERTROUWEN

Uit de antwoorden op de vraag naar hun "vertrouwen" in bepaalde diensten/instellingen, blijkt dat de Vlamingen het onderwijs wel zien zitten. Dat dit niet noodzakelijk een pluim is op de hoed van de onderwijsminister kan worden afgeleid uit de lage score van Marleen Vanderpoorten in de sympathietest.

De Lijn (Vlaams) scoort beter dan de NMBS (federaal), de Vlaamse regering (6,40) beter dan de federale regering

(6,04). Minder vertrouwen is er duidelijk voor het koningshuis (5,38), de Brusselse regering (5,36) en de Waalse regering (5,27).

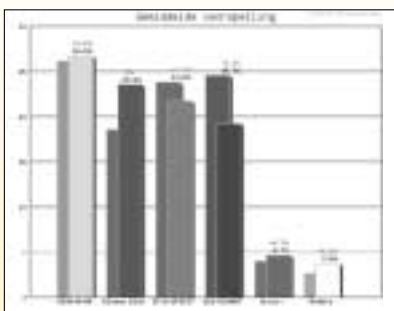


Jan Van de Castele

(\*) Het onderzoek werd georganiseerd en uitgevoerd door de tweedejaarstudenten marketing van de Hogeschool West-Vlaanderen (Brugge). Het kan worden omschreven als een schaduwonderzoek, naast de bestaande opiniepeilingen. Om de Vlaamse bevolking te bereiken ondervroegen tien studenten aselect op acht plaatsen verspreid over alle Vlaamse provincies 844 personen. De respondenten werden willekeurig en anoniem op straat ondervraagd in enquêtes van minimaal 15 minuten. In dit soort onderzoek (Wat leeft er bij de bevolking?) is de spontaneïteit in de antwoorden belangrijk. De enquête werd uitgevoerd tussen 20 april en 30 april.

# VERKIEZINGSWEDSTRIJD

Op [www.politiek.net](http://www.politiek.net) organiseert Doorbraak opnieuw een eigen verkiezingswedstrijd. De deelnemers wordt gevraagd om een prognose te maken van de resultaten van de stembusslag.

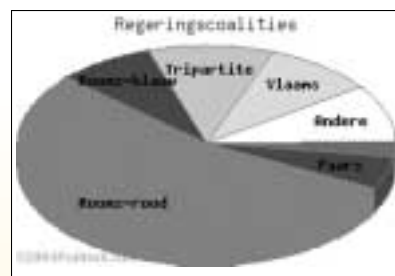


Onze deelnemers verwachten (voolopig) zwaar verlies voor de VLD (van 24,6 tot 19,3%) en sp.a (van 23,9 naar 21,8%), een bescheiden winst voor

CD&V/N-VA (van 26,2 naar 26,8) en een forse winst voor het Vlaams Blok (van 18,6 naar 23,6%) dat daarmee op de tweede plaats zou komen.

Deze keer moeten de deelnemers ook een voorspelling maken van de vermoedelijke coalitie en de vermoedelijke minister-president. De roomsrode coalitie lijkt alvast de meest waarschijnlijke voor onze deelnemers: niet minder dan 53% acht dit de meest waarschijnlijke. Op grote afstand volgt een tripartite en een roomsblauwe coalitie. Onze deelnemers achten een voortzetting van paars minder waarschijnlijk dan een coalitie van CD&V/N-VA en Vlaams Blok.

Over de kleur van de volgende minister-president heerst grote over-



eenstemming: bijna 90% van de deelnemers gelooft in een christen-democratische regeringsleider.

Op [www.politiek.net](http://www.politiek.net) kun je zelf een gokje wagen of de resultaten in detail bekijken. Je kunt bovendien tot zaterdag 12 juni je voorspelling wijzigen als er zich nieuwe feiten voordoen. De winnaar krijgt een boekenbon van 50 euro, de tweede en de derde elk een boekenbon van 25 euro.

## De mening van de Vlamingen (april 2004) opinieonderzoek VDC

*De in dit document opgenomen frequentietabellen hebben enkel tot doel de oorsprong van de in het artikel opgenomen cijfers aan te vullen. Omschrijvingen van variabelen, antwoordmogelijkheden, kolomtitels en totalen zijn om praktische redenen niet altijd aangepast in dit document. Het volledig verslag, voorzien van bijkomende analyses, kan vanaf 30 juni 2004, aangevraagd worden bij het VDC (redactie@doorbraak.org).*

*Op vraag van het Vlaams Dienstencentrum werd in april een onafhankelijk opinieonderzoek uitgevoerd door studenten marketing van de Hogeschool West-Vlaanderen - Brugge (begeleiding: lector Luc Lefebvre). Het is gebaseerd op een uitgebreid interview van 844 mensen in alle Vlaamse provincies.*

### VLAMING OF BELG ?

#### Voelt u zich verbonden met volgende bestuursniveaus ?

De Vlamingen voelen zich nog altijd het meest **verbonden met** hun gemeente of stad (58,3%), in iets mindere mate met het federale (Belgische) niveau (54,4%) en het Vlaamse niveau (53,7%), maar – opmerkelijk – veel minder met de provincie (32,8%) of Europa (26,9%). De verbondenheid met Brussel (12,4%) is erg klein, met Wallonië zelfs nagenoeg onbestaande (6,3%). Een bevestiging van het feit dat de afstand met de andere gewesten erg groot is, maar anderzijds toch een teken dat België als bestuursniveau vooralsnog overeind blijft.

#### v6 België

|               | Frequency | Percent | Valid Percent | Cumulative Percent |
|---------------|-----------|---------|---------------|--------------------|
| Valid 1 ja    | 459       | 54,4    | 54,4          | 54,4               |
| 2 min of meer | 232       | 27,5    | 27,5          | 81,9               |
| 3 nee         | 153       | 18,1    | 18,1          | 100,0              |
| Total         | 844       | 100,0   | 100,0         |                    |

#### v7 Brussel

|               | Frequency | Percent | Valid Percent | Cumulative Percent |
|---------------|-----------|---------|---------------|--------------------|
| Valid 1 ja    | 105       | 12,4    | 12,4          | 12,4               |
| 2 min of meer | 235       | 27,8    | 27,8          | 40,3               |
| 3 nee         | 504       | 59,7    | 59,7          | 100,0              |
| Total         | 844       | 100,0   | 100,0         |                    |

#### v8 Europa

|               | Frequency | Percent | Valid Percent | Cumulative Percent |
|---------------|-----------|---------|---------------|--------------------|
| Valid 1 ja    | 227       | 26,9    | 26,9          | 26,9               |
| 2 min of meer | 318       | 37,7    | 37,7          | 64,6               |
| 3 nee         | 299       | 35,4    | 35,4          | 100,0              |
| Total         | 844       | 100,0   | 100,0         |                    |

**v9 Gemeente/stad**

|       |               | Frequency | Percent | Valid Percent | Cumulative Percent |
|-------|---------------|-----------|---------|---------------|--------------------|
| Valid | 1 ja          | 492       | 58,3    | 58,3          | 58,3               |
|       | 2 min of meer | 224       | 26,5    | 26,5          | 84,8               |
|       | 3 nee         | 128       | 15,2    | 15,2          | 100,0              |
|       | Total         | 844       | 100,0   | 100,0         |                    |

**v10 De provincie**

|       |               | Frequency | Percent | Valid Percent | Cumulative Percent |
|-------|---------------|-----------|---------|---------------|--------------------|
| Valid | 1 ja          | 277       | 32,8    | 32,8          | 32,8               |
|       | 2 min of meer | 281       | 33,3    | 33,3          | 66,1               |
|       | 3 nee         | 286       | 33,9    | 33,9          | 100,0              |
|       | Total         | 844       | 100,0   | 100,0         |                    |

**v11 Vlaanderen**

|       |               | Frequency | Percent | Valid Percent | Cumulative Percent |
|-------|---------------|-----------|---------|---------------|--------------------|
| Valid | 1 ja          | 453       | 53,7    | 53,7          | 53,7               |
|       | 2 min of meer | 233       | 27,6    | 27,6          | 81,3               |
|       | 3 nee         | 158       | 18,7    | 18,7          | 100,0              |
|       | Total         | 844       | 100,0   | 100,0         |                    |

**v12 Wallonië**

|       |               | Frequency | Percent | Valid Percent | Cumulative Percent |
|-------|---------------|-----------|---------|---------------|--------------------|
| Valid | 1 ja          | 53        | 6,3     | 6,3           | 6,3                |
|       | 2 min of meer | 134       | 15,9    | 15,9          | 22,2               |
|       | 3 nee         | 657       | 77,8    | 77,8          | 100,0              |
|       | Total         | 844       | 100,0   | 100,0         |                    |

Bijna twee derde van de Vlamingen zegt geen interesse te hebben voor de **Waalse politiek** (65,4%), terwijl maar een kleine minderheid (7%) zegt die interesse wel te hebben (21,7% neutraal, 5,9% geen mening).

**v30 Ik INTERESSEER mij voor de WAALSE POLITIEK.**

|       |                | Frequency | Percent | Valid Percent | Cumulative Percent |
|-------|----------------|-----------|---------|---------------|--------------------|
| Valid | 1 akkoord      | 59        | 7,0     | 7,0           | 7,0                |
|       | 2 neutraal     | 183       | 21,7    | 21,7          | 28,7               |
|       | 3 niet akkoord | 552       | 65,4    | 65,4          | 94,1               |
|       | 4 geen mening  | 50        | 5,9     | 5,9           | 100,0              |
|       | Total          | 844       | 100,0   | 100,0         |                    |

### Tot wie voelt u zich het meest aangetrokken ?

Een beetje aansluitend hierbij wekt het geen verbazing dat de Vlamingen zich eerder aangetrokken voelen tot de Nederlanders (37,1%), dan tot de Walen (17,3%). In 45,6% van de gevallen echter tot geen van beide burens.

#### v15 Tot WIE voelt u zich het meest AANGETROKKEN ? (1 kruisje)

|                         | Frequency | Percent | Valid Percent | Cumulative Percent |
|-------------------------|-----------|---------|---------------|--------------------|
| Valid 1 De Nederlanders | 313       | 37,1    | 37,1          | 37,1               |
| 2 De Walen              | 146       | 17,3    | 17,3          | 54,4               |
| 3 geen van beiden       | 385       | 45,6    | 45,6          | 100,0              |
| Total                   | 844       | 100,0   | 100,0         |                    |

**Bent u akkoord, neutraal of niet akkoord met volgende uitspraken. Geen mening houdt in dat de respondent nog nooit heeft stilgestaan bij dergelijke uitspraak.**

Een grote meerderheid van de Vlamingen zegt zich in **Brussel** niét thuis te voelen (53,6%). Voor amper een of vijf Vlamingen (19,7%) geldt het omgekeerde (20,6% neutraal, 6,2% geen mening), maar een dikke meerderheid (49,8%) vindt wel dat Brussel de hoofdstad van Vlaanderen moet blijven (21,2% niet akkoord, 23,5% neutraal, 5,6% geen mening).

#### v43 In Brussel voel ik mij THUIS.

|                 | Frequency | Percent | Valid Percent | Cumulative Percent |
|-----------------|-----------|---------|---------------|--------------------|
| Valid 1 akkoord | 166       | 19,7    | 19,7          | 19,7               |
| 2 neutraal      | 174       | 20,6    | 20,6          | 40,3               |
| 3 niet akkoord  | 452       | 53,6    | 53,6          | 93,8               |
| 4 geen mening   | 52        | 6,2     | 6,2           | 100,0              |
| Total           | 844       | 100,0   | 100,0         |                    |

#### v46 Brussel moet de HOOFDSTAD van VLAANDEREN blijven.

|                 | Frequency | Percent | Valid Percent | Cumulative Percent |
|-----------------|-----------|---------|---------------|--------------------|
| Valid 1 akkoord | 420       | 49,8    | 49,8          | 49,8               |
| 2 neutraal      | 198       | 23,5    | 23,5          | 73,2               |
| 3 niet akkoord  | 179       | 21,2    | 21,2          | 94,4               |
| 4 geen mening   | 47        | 5,6     | 5,6           | 100,0              |
| Total           | 844       | 100,0   | 100,0         |                    |

## Welk nationaliteitsgevoel komt bij u op de eerste plaats en welk op de tweede plaats ?

Gevraagd naar het overheersende **nationaliteitsgevoel** antwoorden de helft van de Vlamingen nog naar het Belgische gevoel (50,4% eerste en 35,3% tweede keus), en in merklijk mindere mate naar het Vlaamse gevoel (40% + 35,9%). Een kwart van de respondenten verwijst dan ook naar het Europese gevoel (5,5% en 18,0%) en een kwart vermeldt Vlaanderen noch in eerste, noch in tweede instantie.

### v14.1 1ste nationaliteitsgevoel

|       |             | Frequency | Percent | Valid Percent | Cumulative Percent |
|-------|-------------|-----------|---------|---------------|--------------------|
| Valid | 1 Belgische | 425       | 50,4    | 50,4          | 50,4               |
|       | 3 Vlaamse   | 338       | 40,0    | 40,0          | 90,4               |
|       | 2 Europese  | 46        | 5,5     | 5,5           | 95,9               |
|       | 4 geen      | 26        | 3,1     | 3,1           | 98,9               |
|       | 5 andere    | 9         | 1,1     | 1,1           | 100,0              |
|       | Total       | 844       | 100,0   | 100,0         |                    |

### v14.2 2de nationaliteitsgevoel

|       |             | Frequency | Percent | Valid Percent | Cumulative Percent |
|-------|-------------|-----------|---------|---------------|--------------------|
| Valid | 3 Vlaamse   | 303       | 35,9    | 35,9          | 35,9               |
|       | 1 Belgische | 298       | 35,3    | 35,3          | 71,2               |
|       | 2 Europese  | 152       | 18,0    | 18,0          | 89,2               |
|       | 4 geen      | 67        | 7,9     | 7,9           | 97,2               |
|       | 5 andere    | 24        | 2,8     | 2,8           | 100,0              |
|       | Total       | 844       | 100,0   | 100,0         |                    |

## Voelt u zich alleen, evenveel of meer Belg dan Vlaming ?

Op de vraag of ze zich alleen, evenveel of meer Belg of Vlaming voelen, ligt het Vlaamse gevoel dan weer wat hoger. Als we de onbeslist (evenveel 44%) buiten beschouwing laten voelen de meeste mensen zich eerder Vlaming (alleen Vlaming 8,3% en meer Vlaming 26,2%) dan Belg (alleen Belg 8,5%, meer Belg 10,4%)

### v16 Voelt u zich ALLEEN, EVENVEEL of MEER Belg of Vlaming ? (1 kruisje)

|       |                             | Frequency | Percent | Valid Percent | Cumulative Percent |
|-------|-----------------------------|-----------|---------|---------------|--------------------|
| Valid | 1 ALLEEN Belg               | 72        | 8,5     | 8,5           | 8,5                |
|       | 2 ALLEEN Vlaming            | 70        | 8,3     | 8,3           | 16,8               |
|       | 3 EVENVEEL Belg als Vlaming | 371       | 44,0    | 44,0          | 60,8               |
|       | 4 MEER Belg                 | 88        | 10,4    | 10,4          | 71,2               |
|       | 5 MEER Vlaming              | 221       | 26,2    | 26,2          | 97,4               |
|       | 6 geen mening               | 18        | 2,1     | 2,1           | 99,5               |
|       | 8 Europeaan                 | 4         | ,5      | ,5            | 100,0              |
|       | Total                       | 844       | 100,0   | 100,0         |                    |

## POPULAIRSTE POLITICUS

### Voor welke Vlaamse politicus hebt u de meeste sympathie, voor welke de minste sympathie ?

De grote peiling van VRT en *De Standaard* peilt ook geregeld naar de populariteit van de Vlaamse politici. Een groot bezwaar tegen die bevraging is dat de mensen moeten kiezen uit een beperkte lijst, waar nogal wat namen niet op voorkomen. Zo kan men niet kiezen voor oppositiefiguren in Limburg, figureren vrij bekende politici niét op de lijst (De Crem in Oost-Vlaanderen), kunnen de Limburgers bvb enkel kiezen tussen Stevaert en Dewael.

In de Doorbraak-bevraging vroegen we aan 844 Vlamingen een spontaan antwoord te geven op de vraag naar de politicus voor wie ze de meeste en anderzijds de minste sympathie koesteren. Dat is geen onmiddellijke indicatie voor stemgedrag, maar wijst wel in een bepaalde richting. Het voordeel van dergelijke open vraag is dat alle politici aan bod kunnen komen. Dit resulteerde in volgende tabel (we beperken ons tot politici die ten minste bij 1% van de respondenten in een van beide vragen werden genoteerd). Percentages berekend op 844, maar een vrij grote groep sprak zich hierover niet uit. (sympathiek geen voorkeur: 202; bij antipathiek geen voorkeur 204)

Stevaert ligt "goed bij de mensen", maar de tegenwind is niet onaanzienlijk. Leg je de positieve beoordeling naast de negatieve, dan scoort Jean-Luc Dehaene veruit het best. Alle Teletubbies (Stevaert, Van den Bossche, Vande Lanotte en Vandenbroucke) scoren positief en beter dan premier Verhofstadt. Bart Somers komt erg zwak naar voor.

Opvallendste resultaat (zie tabel hieronder) lijkt ons toch de overheersende antipathie te zijn voor Blok-voorman Filip Dewinter. De man heeft zijn supporters, en is een van de enigen die wel kan vermoeden dat sommige sympathisanten niet antwoordden op die vraag, maar hij heeft duidelijk ook bijzonder veel tegenstanders. Opvallend is dat ook De Gucht (-2,2), Anciaux (-1,9), Somers (-1,7) en Vanderpoorten (-1,5) negatief uit die bevraging komen.

De volgende lijsten vermelden de top-antwoorden. De percentages zijn berekend op het totaal aantal respondenten (844).

#### Meest sympathieke Vlaamse politicus

|                     | Frequency | Percent | Valid Percent | Cumulative Percent |
|---------------------|-----------|---------|---------------|--------------------|
| Valid geen voorkeur | 202       | 23,9    | 23,9          | 23,9               |
| Steve Stevaert      | 128       | 15,2    | 15,2          | 39,1               |
| Jean-Luc Dehaene    | 79        | 9,4     | 9,4           | 48,5               |
| Guy Verhofstadt     | 77        | 9,1     | 9,1           | 57,6               |
| Filip Dewinter      | 39        | 4,6     | 4,6           | 62,2               |
| Bert Anciaux        | 38        | 4,5     | 4,5           | 66,7               |
| Freya Vandenbossche | 34        | 4,0     | 4,0           | 70,7               |
| Yves Leterme        | 24        | 2,8     | 2,8           | 73,6               |
| Frank Vandenbroucke | 23        | 2,7     | 2,7           | 76,3               |
| Johan Vande Lanotte | 20        | 2,4     | 2,4           | 78,7               |
| Jean-Marie Dedecker | 17        | 2,0     | 2,0           | 80,7               |
| Herman De Croo      | 15        | 1,8     | 1,8           | 82,5               |
| Patrick Janssens    | 14        | 1,7     | 1,7           | 84,1               |
| Geert Bourgeois     | 13        | 1,5     | 1,5           | 85,7               |
| Stefaan De Clerck   | 11        | 1,3     | 1,3           | 87,0               |
| Karel De Gucht      | 10        | 1,2     | 1,2           | 88,2               |
| Vera Dua            | 9         | 1,1     | 1,1           | 89,2               |
| Frank Vanhecke      | 9         | 1,1     | 1,1           | 89,2               |
| Total               | 844       | 100,0   | 100,0         |                    |

**Minst sympathieke Vlaamse politicus**

|                       | Frequency | Percent | Valid Percent | Cumulative Percent |
|-----------------------|-----------|---------|---------------|--------------------|
| Valid geen voorkeur   | 204       | 24,2    | 24,2          | 24,2               |
| Filip Dewinter        | 199       | 23,6    | 23,6          | 47,7               |
| Steve Stevaert        | 98        | 11,6    | 11,6          | 59,4               |
| Guy Verhofstadt       | 63        | 7,5     | 7,5           | 66,8               |
| Bert Anciaux          | 54        | 6,4     | 6,4           | 73,2               |
| Karel De Gucht        | 29        | 3,4     | 3,4           | 76,7               |
| Frank Vanhecke        | 19        | 2,3     | 2,3           | 78,9               |
| Stefaan De Clerck     | 18        | 2,1     | 2,1           | 81,0               |
| Jean-Marie Dedecker   | 15        | 1,8     | 1,8           | 82,8               |
| Bart Somers           | 15        | 1,8     | 1,8           | 84,6               |
| Vera Dua              | 13        | 1,5     | 1,5           | 86,1               |
| Marleen Vanderpoorten | 13        | 1,5     | 1,5           | 87,7               |
| Jean-Luc Dehaene      | 11        | 1,3     | 1,3           | 89,0               |
| Pieter De Crem        | 10        | 1,2     | 1,2           | 90,2               |
| Total                 | 844       | 100,0   | 100,0         |                    |

**Saldo sympathiek-antipathiek**

(% hebben betrekking op 844 respondenten, aantal keer "geen voorkeur" 202/204)

| Saldo: sympathiek – antipathiek | %      |
|---------------------------------|--------|
| Jean-Luc Dehaene                | 8,1%   |
| Steve Stevaert                  | 3,6%   |
| Freya Van den Bossche           | 3,2%   |
| Frank Vandenbroucke             | 2,6%   |
| Yves Leterme                    | 2,5%   |
| Johan Vande Lanotte             | 1,7%   |
| Guy Verhofstadt                 | 1,7%   |
| Geert Bourgeois                 | 1,4%   |
| Patrick Janssens                | 1,3%   |
| Herman De Croo                  | 1,2%   |
| Frank Vanhecke                  | -1,3%  |
| Marleen Vanderpoorten           | -1,5%  |
| Bart Somers                     | -1,7%  |
| Bert Anciaux                    | -1,9%  |
| Karel De Gucht                  | -2,3%  |
| Filip Dewinter                  | -19,0% |

### Voor welke Waalse politicus hebt u de meeste sympathie, voor welke de minste sympathie ?

Op dezelfde vraag over de Waalse politici valt op dat een zeer groot aantal mensen zowel bij pro (476) als contra (501) geen antwoord wilden of konden geven.

#### Meest sympathieke Waalse politicus

|                     | Frequency | Percent | Valid Percent | Cumulative Percent |
|---------------------|-----------|---------|---------------|--------------------|
| Valid geen voorkeur | 476       | 56,4    | 56,4          | 56,4               |
| Louis Michel        | 211       | 25,0    | 25,0          | 81,4               |
| Elio Di Rupo        | 74        | 8,8     | 8,8           | 90,2               |
| Laurette Onckelinx  | 23        | 2,7     | 2,7           | 92,9               |
| André Flahaut       | 18        | 2,1     | 2,1           | 95,0               |
| Didier Reynders     | 13        | 1,5     | 1,5           | 96,6               |
| Isabelle Durant     | 10        | 1,2     | 1,2           | 97,7               |
| Total               | 844       | 100,0   | 100,0         |                    |

#### Minst sympathieke Waalse politicus

|                     | Frequency | Percent | Valid Percent | Cumulative Percent |
|---------------------|-----------|---------|---------------|--------------------|
| Valid geen voorkeur | 501       | 59,4    | 59,4          | 59,4               |
| Elio Di Rupo        | 152       | 18,0    | 18,0          | 77,4               |
| André Flahaut       | 57        | 6,8     | 6,8           | 84,1               |
| Louis Michel        | 34        | 4,0     | 4,0           | 88,2               |
| José Happart        | 33        | 3,9     | 3,9           | 92,1               |
| Isabelle Durant     | 28        | 3,3     | 3,3           | 95,4               |
| Laurette Onckelinx  | 14        | 1,7     | 1,7           | 97,0               |
| Didier Reynders     | 10        | 1,2     | 1,2           | 98,2               |
| Total               | 844       | 100,0   | 100,0         |                    |

Uit de volgende tabel valt af te leiden dat Louis Michel in Vlaanderen het best scoort en Elio Di Rupo erg zwak.

(% hebben betrekking op 844 respondenten; **aantal keer "geen voorkeur": 476/501**)

|                    |   |       |
|--------------------|---|-------|
| Saldo: sympathiek  | – |       |
| antipathiek        |   | %     |
| Louis Michel       |   | 21,0% |
| Laurette Onckelinx |   | 1,1%  |
| Isabelle Durant    |   | -2,1% |
| José Happart       |   | -3,7% |
| André Flahaut      |   | -4,6% |
| Elio Di Rupo       |   | -9,2% |

## DE VERKIEZINGEN

### Welke politieke partij (of kartel) zal bij de Vlaamse verkiezingen in juni het meest vooruitgaan ?

Hier meent 41,2% van de ondervraagden dat het Blok de grote winnaar wordt van de verkiezingen, gevolgd door CD&V en N-VA met 34,2%. Op relatief grote afstand volgt sp.a (14,9%). Er zijn weinig mensen die een topwinst verwachten voor VLD-Vivant (5%) en nog minder Vlamingen tippen Groen! (3,7%).

#### v23 WELKE politieke PARTIJ (of kartel) zal bij de Vlaamse verkiezingen in juni HET MEEST vooruitgaan ? (1 kruisje)

|       |               | Frequency | Percent | Valid Percent | Cumulative Percent |
|-------|---------------|-----------|---------|---------------|--------------------|
| Valid | 4 Vlaams Blok | 348       | 41,2    | 41,2          | 41,2               |
|       | 1 CD&V-NVA    | 289       | 34,2    | 34,2          | 75,5               |
|       | 3 SPA-Spirit  | 126       | 14,9    | 14,9          | 90,4               |
|       | 5 VLD-Vivant  | 42        | 5,0     | 5,0           | 95,4               |
|       | 2 Groen       | 31        | 3,7     | 3,7           | 99,1               |
|       | 6 andere      | 8         | ,9      | ,9            | 100,0              |
|       | Total         | 844       | 100,0   | 100,0         |                    |

### Welke twee partijen (of kartels) genieten uw voorkeur om de volgende Vlaamse regering te vormen ?

Gevraagd naar welke twee partijen de voorkeur genieten om de volgende Vlaamse regering te vormen komt 60,1% uit bij sp.a, 49,5% bij CD&V-N-VA en 44,4% bij VLD-Vivant. Het Blok scoort hier 21%, Groen 20,3%.

| Rangschikking |             |     |       |
|---------------|-------------|-----|-------|
| 1             | SPA-Spirit  | 507 | 60,1% |
| 2             | CD&V-NVA    | 418 | 49,5% |
| 3             | VLD-Vivant  | 375 | 44,4% |
| 4             | Vlaams Blok | 177 | 21,0% |
| 5             | Groen       | 171 | 20,3% |
| 6             | andere      | 40  | 4,7%  |

De meest genoemde coalitie is CD&V – N-VA – SPA – SPIRIT (24,4%), gevolgd door VLD-Vivant – SPA – SPIRIT (21,3%) en CD&V – NVA – VLD – Vivant (12,4%).

|                     | CD&V-NVA   | Groen      | SPA-Spirit | Vlaams Blok | VLD-Vivant | andere   | Totaal     |
|---------------------|------------|------------|------------|-------------|------------|----------|------------|
| <b>CD&amp;V-NVA</b> |            |            | 3          | 1           |            |          | 4          |
| <b>Groen</b>        | 35         |            | 14         | 1           | 6          |          | 56         |
| <b>SPA-Spirit</b>   | 203        | 78         |            | 4           | 6          |          | 291        |
| <b>Vlaams Blok</b>  | 69         | 13         | 19         |             | 8          |          | 109        |
| <b>VLD-Vivant</b>   | 105        | 22         | 174        | 50          |            |          | 351        |
| <b>andere</b>       | 2          | 2          | 6          | 12          | 4          | 7        | 33         |
| <i>Totaal</i>       | <i>414</i> | <i>115</i> | <i>216</i> | <i>68</i>   | <i>24</i>  | <i>7</i> | <i>844</i> |

| Rangschikking |               |             | aantal     | %             |
|---------------|---------------|-------------|------------|---------------|
| 1             | CD&V-NVA      | SPA-Spirit  | 206        | 24,4%         |
| 2             | SPA-Spirit    | VLD-Vivant  | 180        | 21,3%         |
| 3             | CD&V-NVA      | VLD-Vivant  | 105        | 12,4%         |
| 4             | Groen         | SPA-Spirit  | 92         | 10,9%         |
| 5             | CD&V-NVA      | Vlaams Blok | 70         | 8,3%          |
| 6             | Vlaams Blok   | VLD-Vivant  | 58         | 6,9%          |
| 7             | CD&V-NVA      | Groen       | 35         | 4,1%          |
| 8             | Groen         | VLD-Vivant  | 28         | 3,3%          |
| 9             | SPA-Spirit    | Vlaams Blok | 23         | 2,7%          |
| 10            | Groen         | Vlaams Blok | 14         | 1,7%          |
| 11            | Vlaams Blok   | andere      | 12         | 1,4%          |
| 12            | Andere        | andere      | 7          | 0,8%          |
| 13            | SPA-Spirit    | andere      | 6          | 0,7%          |
| 14            | VLD-Vivant    | andere      | 4          | 0,5%          |
| 15            | CD&V-NVA      | andere      | 2          | 0,2%          |
| 16            | Groen         | andere      | 2          | 0,2%          |
|               | <b>Totaal</b> |             | <b>844</b> | <b>100,0%</b> |

## COMMUNAUTAIR

De sympathie voor het koningshuis is middelmatig. 28% heeft sympathie voor Laken, 27,7% geen sympathie, en een 39,7% antwoordt op die vraag "neutraal" (4,6% heeft geen mening).

### v26 Ik heb SYMPATHIE voor het KONINGSHUIS.

|       |                | Frequency | Percent | Valid Percent | Cumulative Percent |
|-------|----------------|-----------|---------|---------------|--------------------|
| Valid | 1 akkoord      | 236       | 28,0    | 28,0          | 28,0               |
|       | 2 neutraal     | 335       | 39,7    | 39,7          | 67,7               |
|       | 3 niet akkoord | 234       | 27,7    | 27,7          | 95,4               |
|       | 4 geen mening  | 39        | 4,6     | 4,6           | 100,0              |
|       | Total          | 844       | 100,0   | 100,0         |                    |

Mensen liggen niet wakker van communautaire dossiers of staats hervorming, zo wordt al eens gesteld. Ons onderzoek geeft hier toch een genuanceerder beeld. Bijna de helft van de Vlamingen (49,3%) vindt dat de gemeenschappen en gewesten (Vlaanderen, Wallonië en Brussel) meer bevoegdheden moeten krijgen. Slechts 12,1% van de kiezers is het met die stelling niet eens.

### v27 De GEMEENSCHAPPEN en de GEWESTEN moeten MEER bevoegdheden krijgen (Vlaanderen, Wallonië en Brussel).

|       |                | Frequency | Percent | Valid Percent | Cumulative Percent |
|-------|----------------|-----------|---------|---------------|--------------------|
| Valid | 1 akkoord      | 416       | 49,3    | 49,3          | 49,3               |
|       | 2 neutraal     | 243       | 28,8    | 28,8          | 78,1               |
|       | 3 niet akkoord | 102       | 12,1    | 12,1          | 90,2               |
|       | 4 geen mening  | 83        | 9,8     | 9,8           | 100,0              |
|       | Total          | 844       | 100,0   | 100,0         |                    |

De radicale Vlaamse Beweging heeft nog werk voor de boeg inzake de onafhankelijkheidsgedachte. Voor 49,3% van de Vlamingen hoeft Vlaanderen niét onafhankelijk te worden, terwijl 22,7% het met die stelling wel eens is (22,9% neutraal en 5,1% geen mening).

### v51 Vlaanderen moet ONAFHANKELIJK worden.

|       |                | Frequency | Percent | Valid Percent | Cumulative Percent |
|-------|----------------|-----------|---------|---------------|--------------------|
| Valid | 1 akkoord      | 192       | 22,7    | 22,7          | 22,7               |
|       | 2 neutraal     | 193       | 22,9    | 22,9          | 45,6               |
|       | 3 niet akkoord | 416       | 49,3    | 49,3          | 94,9               |
|       | 4 geen mening  | 43        | 5,1     | 5,1           | 100,0              |
|       | Total          | 844       | 100,0   | 100,0         |                    |

Men vindt Vlaanderen daarvoor vooral te klein (43,2% ja, versus 26,5% neen), maar een meerderheid (34,4% versus 19,8%) vindt wel dat een onafhankelijk Vlaanderen niet zou leiden tot verlies van jobs, dat een onafhankelijk Vlaanderen beter zou zijn voor de Vlaamse bedrijven (30,1% versus 26,7%) en voor de ziekenzorg (39,1 versus 15,5%). Het wekt verbazing dat een meerderheid (30,8% versus 24,9%) denkt dat een onafhankelijk Vlaanderen tot meer belastingen zou leiden. Hieruit kan misschien worden afgeleid dat de informatie over de grootte van veel nieuwe EU-landen of over economische verschillen tussen Vlaanderen of over de transfers niet algemeen verspreid is.

**v52 Vlaanderen is TE KLEIN om onafhankelijk te worden.**

|       |                | Frequency | Percent | Valid Percent | Cumulative Percent |
|-------|----------------|-----------|---------|---------------|--------------------|
| Valid | 1 akkoord      | 365       | 43,2    | 43,2          | 43,2               |
|       | 2 neutraal     | 209       | 24,8    | 24,8          | 68,0               |
|       | 3 niet akkoord | 224       | 26,5    | 26,5          | 94,5               |
|       | 4 geen mening  | 46        | 5,5     | 5,5           | 100,0              |
|       | Total          | 844       | 100,0   | 100,0         |                    |

**v54 Een onafhankelijk Vlaanderen zal leiden tot VERLIES VAN JOBS.**

|       |                | Frequency | Percent | Valid Percent | Cumulative Percent |
|-------|----------------|-----------|---------|---------------|--------------------|
| Valid | 1 akkoord      | 167       | 19,8    | 19,8          | 19,8               |
|       | 2 neutraal     | 224       | 26,5    | 26,5          | 46,3               |
|       | 3 niet akkoord | 290       | 34,4    | 34,4          | 80,7               |
|       | 4 geen mening  | 163       | 19,3    | 19,3          | 100,0              |
|       | Total          | 844       | 100,0   | 100,0         |                    |

**v55 Een onafhankelijk Vlaanderen is BETER voor de Vlaamse BEDRIJVEN.**

|       |                | Frequency | Percent | Valid Percent | Cumulative Percent |
|-------|----------------|-----------|---------|---------------|--------------------|
| Valid | 1 akkoord      | 254       | 30,1    | 30,1          | 30,1               |
|       | 2 neutraal     | 226       | 26,8    | 26,8          | 56,9               |
|       | 3 niet akkoord | 225       | 26,7    | 26,7          | 83,5               |
|       | 4 geen mening  | 139       | 16,5    | 16,5          | 100,0              |
|       | Total          | 844       | 100,0   | 100,0         |                    |

**v56 Een onafhankelijk Vlaanderen betekent MEER GELD voor de ZIEKENZORG.**

|       |                | Frequency | Percent | Valid Percent | Cumulative Percent |
|-------|----------------|-----------|---------|---------------|--------------------|
| Valid | 1 akkoord      | 330       | 39,1    | 39,1          | 39,1               |
|       | 2 neutraal     | 233       | 27,6    | 27,6          | 66,7               |
|       | 3 niet akkoord | 131       | 15,5    | 15,5          | 82,2               |
|       | 4 geen mening  | 150       | 17,8    | 17,8          | 100,0              |
|       | Total          | 844       | 100,0   | 100,0         |                    |

**v57 Een onafhankelijk Vlaanderen betekent MINDER BELASTINGEN betalen**

|       |                | Frequency | Percent | Valid Percent | Cumulative Percent |
|-------|----------------|-----------|---------|---------------|--------------------|
| Valid | 1 akkoord      | 210       | 24,9    | 24,9          | 24,9               |
|       | 2 neutraal     | 224       | 26,5    | 26,5          | 51,4               |
|       | 3 niet akkoord | 260       | 30,8    | 30,8          | 82,2               |
|       | 4 geen mening  | 150       | 17,8    | 17,8          | 100,0              |
|       | Total          | 844       | 100,0   | 100,0         |                    |

Een meerderheid van de Vlamingen (51,9%) vindt dat de transfers naar Wallonië niet moeten behouden blijven, terwijl amper 18,1% vindt dat ze wel moeten blijven (22,4% neutraal, 7,6% geen mening). Verrassend hoog is ook het aantal voorstanders van een splitsing van de sociale zekerheid (43,6%), versus 21,8% die zegt daartegen te zijn (23,9% neutraal, 10,7% geen mening).

**v29 De transfers (GELDESTROMEN) van VLAANDEREN naar WALLONIE moeten behouden blijven.**

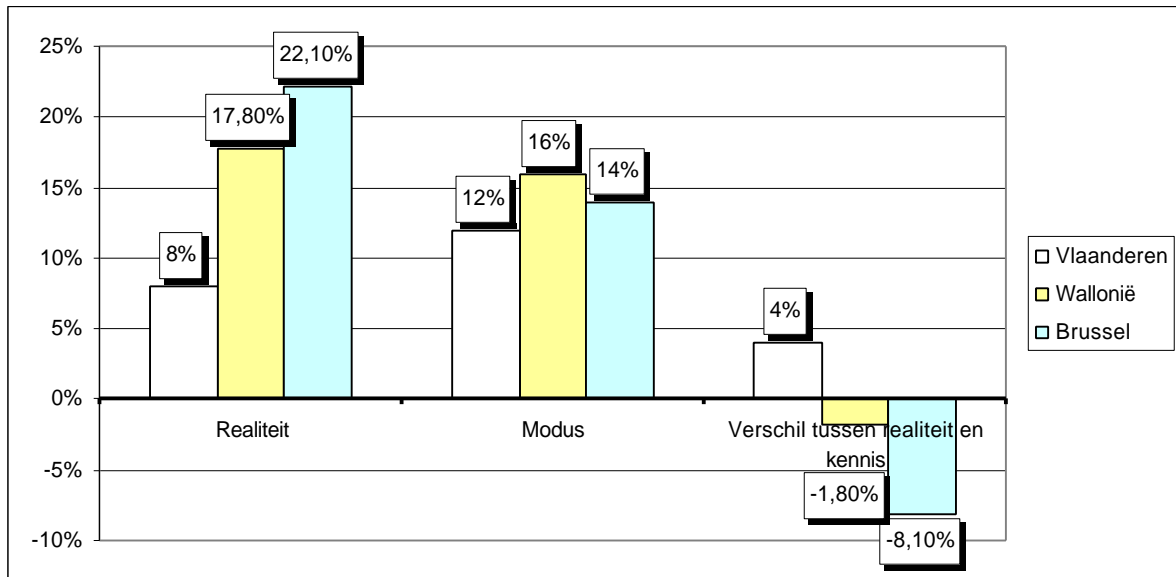
|       |                | Frequency | Percent | Valid Percent | Cumulative Percent |
|-------|----------------|-----------|---------|---------------|--------------------|
| Valid | 1 akkoord      | 153       | 18,1    | 18,1          | 18,1               |
|       | 2 neutraal     | 189       | 22,4    | 22,4          | 40,5               |
|       | 3 niet akkoord | 438       | 51,9    | 51,9          | 92,4               |
|       | 4 geen mening  | 64        | 7,6     | 7,6           | 100,0              |
|       | Total          | 844       | 100,0   | 100,0         |                    |

**v31 De SOCIALE ZEKERHEID moet GESPLITST worden.**

|       |                | Frequency | Percent | Valid Percent | Cumulative Percent |
|-------|----------------|-----------|---------|---------------|--------------------|
| Valid | 1 akkoord      | 368       | 43,6    | 43,6          | 43,6               |
|       | 2 neutraal     | 202       | 23,9    | 23,9          | 67,5               |
|       | 3 niet akkoord | 184       | 21,8    | 21,8          | 89,3               |
|       | 4 geen mening  | 90        | 10,7    | 10,7          | 100,0              |
|       | Total          | 844       | 100,0   | 100,0         |                    |

Dat een duidelijk inzicht in sociaal-economische verschillen niet echt aanwezig is, blijkt uit een peiling naar het inzicht in het verschil tussen werkloosheid tussen de regio's. De Vlaamse werkloosheid wordt behoorlijk overschat (zie tabel en grafiek), die in Wallonië en in Brussel onderschat.

| Niet werkende werkzoekenden t.o.v. de beroepsbevolking (op 30 juni 1999) |           |                                    |                                    |
|--|-----------|------------------------------------|------------------------------------|
|  | Realiteit | Meest voorkomende antwoord (modus) | Verskil tussen realiteit en kennis |
| Vlaanderen   | 8%        | 12%                                | + 4%                               |
| Wallonië   | 17,8%     | 16%                                | -1,8%                              |
| Brussel  | 22,1%     | 14%                                | - 8,1%                             |



Wat symboliek betreft valt het op dat 46,2% van de Vlamingen de aanwezigheid van leeuwenvlaggen op (sport)manifestaties best sympathiek vindt. Amper 17,1% is het daar niet mee eens (29,5% neutraal, 7,2% geen mening).

**v50 De aanwezigheid van LEEUWENVLAGGEN vind ik SYMPATHIEK.**

|       |                | Frequency | Percent | Valid Percent | Cumulative Percent |
|-------|----------------|-----------|---------|---------------|--------------------|
| Valid | 1 akkoord      | 390       | 46,2    | 46,2          | 46,2               |
|       | 2 neutraal     | 249       | 29,5    | 29,5          | 75,7               |
|       | 3 niet akkoord | 144       | 17,1    | 17,1          | 92,8               |
|       | 4 geen mening  | 61        | 7,2     | 7,2           | 100,0              |
| Total |                | 844       | 100,0   | 100,0         |                    |

## BRUSSEL EN FACILITEITEN

Zoals hoger gezegd is een forse meerderheid van de Vlamingen (49,8%) voorstander van Brussel als hoofdstad van Vlaanderen, tégen de uitbreiding van Brussel in Vlaams-Brabant (38,2% tegen versus 21,2% voor). Een vrij grote groep stelt dat Vlaanderen níet kan zonder Brussel (32,5%), al vindt een even grote groep (31,6%) dat dit wel moet kunnen.

### v46 Brussel moet de HOOFDSTAD van VLAANDEREN blijven.

|       |                | Frequency | Percent | Valid Percent | Cumulative Percent |
|-------|----------------|-----------|---------|---------------|--------------------|
| Valid | 1 akkoord      | 420       | 49,8    | 49,8          | 49,8               |
|       | 2 neutraal     | 198       | 23,5    | 23,5          | 73,2               |
|       | 3 niet akkoord | 179       | 21,2    | 21,2          | 94,4               |
|       | 4 geen mening  | 47        | 5,6     | 5,6           | 100,0              |
|       | Total          | 844       | 100,0   | 100,0         |                    |

### v47 Het tweetalig gewest Brussel MAG UITBREIDEN in Vlaams Brabant

|       |                | Frequency | Percent | Valid Percent | Cumulative Percent |
|-------|----------------|-----------|---------|---------------|--------------------|
| Valid | 1 akkoord      | 179       | 21,2    | 21,2          | 21,2               |
|       | 2 neutraal     | 234       | 27,7    | 27,7          | 48,9               |
|       | 3 niet akkoord | 322       | 38,2    | 38,2          | 87,1               |
|       | 4 geen mening  | 109       | 12,9    | 12,9          | 100,0              |
|       | Total          | 844       | 100,0   | 100,0         |                    |

### v53 Vlaanderen KAN NIET zonder Brussel

|       |                | Frequency | Percent | Valid Percent | Cumulative Percent |
|-------|----------------|-----------|---------|---------------|--------------------|
| Valid | 1 akkoord      | 274       | 32,5    | 32,5          | 32,5               |
|       | 2 neutraal     | 227       | 26,9    | 26,9          | 59,4               |
|       | 3 niet akkoord | 267       | 31,6    | 31,6          | 91,0               |
|       | 4 geen mening  | 76        | 9,0     | 9,0           | 100,0              |
|       | Total          | 844       | 100,0   | 100,0         |                    |

Franstalige partijen mogen voor 35,4% van de ondervraagden níet met eigen lijsten deelnemen aan de Europese verkiezingen in Halle-Vilvoorde, dat is dubbel zoveel als het aantal mensen dat vindt dat dit wel moet kunnen (16,8%). Opvallend is hier het grote aantal neutralen (24,3%) en mensen zonder uitgesproken mening (23,5%).

### v49 FRANSTALIGE partijen moeten met eigen lijsten kunnen deelnemen aan de EUROPESE VERKIEZINGEN in Halle-Vilvoorde.

|       |                | Frequency | Percent | Valid Percent | Cumulative Percent |
|-------|----------------|-----------|---------|---------------|--------------------|
| Valid | 1 akkoord      | 142       | 16,8    | 16,8          | 16,8               |
|       | 2 neutraal     | 205       | 24,3    | 24,3          | 41,1               |
|       | 3 niet akkoord | 299       | 35,4    | 35,4          | 76,5               |
|       | 4 geen mening  | 198       | 23,5    | 23,5          | 100,0              |
|       | Total          | 844       | 100,0   | 100,0         |                    |

## EUROPA

Bij de eerste aflevering van Doe de Stemtest vond men het verrassend dat veel mensen voor de uitbreiding van Europa waren. Ons onderzoek bevestigt dat met 43% voorstanders, versus 26,7% tegenstanders (24,5 neutraal en 5,8% geen mening). Bovendien moet Europa volgens een meerderheid van de ondervraagden (42,5%) meer bevoegdheden krijgen. Tegen meer bevoegdheden zijn maar 17,5% van de Vlamingen (bij 33,2% neutralen en 6,8% mensen zonder mening).

### v36 De UITBREIDING van Europa met meer lidstaten is een GOEDE zaak.

|                 | Frequency | Percent | Valid Percent | Cumulative Percent |
|-----------------|-----------|---------|---------------|--------------------|
| Valid 1 akkoord | 363       | 43,0    | 43,0          | 43,0               |
| 2 neutraal      | 207       | 24,5    | 24,5          | 67,5               |
| 3 niet akkoord  | 225       | 26,7    | 26,7          | 94,2               |
| 4 geen mening   | 49        | 5,8     | 5,8           | 100,0              |
| Total           | 844       | 100,0   | 100,0         |                    |

### v34 Europa moet MEER BEVOEGDHEDEN krijgen.

|                 | Frequency | Percent | Valid Percent | Cumulative Percent |
|-----------------|-----------|---------|---------------|--------------------|
| Valid 1 akkoord | 359       | 42,5    | 42,5          | 42,5               |
| 2 neutraal      | 280       | 33,2    | 33,2          | 75,7               |
| 3 niet akkoord  | 148       | 17,5    | 17,5          | 93,2               |
| 4 geen mening   | 57        | 6,8     | 6,8           | 100,0              |
| Total           | 844       | 100,0   | 100,0         |                    |

Precies 30,6% van de mensen zegt interesse te hebben voor de Europese verkiezingen, maar een even grote groep (29,1%) heeft geen belangstelling. Hier is de grootste groep neutraal (33,2%) en heeft 7,1% geen mening.

### v40 Ik INTERESSEER mij voor de Europese verkiezingen

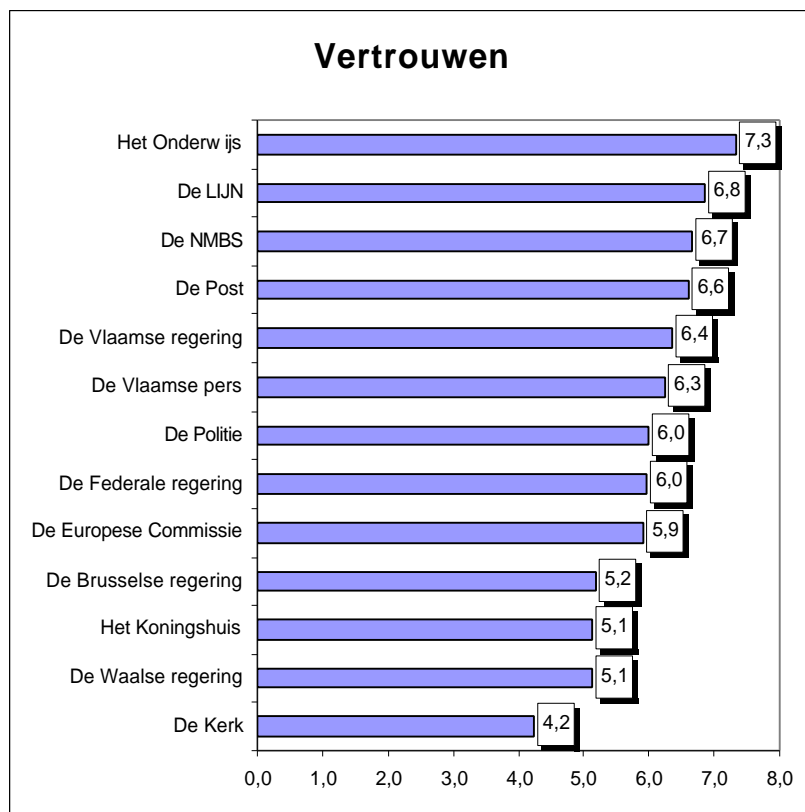
|                 | Frequency | Percent | Valid Percent | Cumulative Percent |
|-----------------|-----------|---------|---------------|--------------------|
| Valid 1 akkoord | 258       | 30,6    | 30,6          | 30,6               |
| 2 neutraal      | 280       | 33,2    | 33,2          | 63,7               |
| 3 niet akkoord  | 246       | 29,1    | 29,1          | 92,9               |
| 4 geen mening   | 60        | 7,1     | 7,1           | 100,0              |
| Total           | 844       | 100,0   | 100,0         |                    |

## VERTROUWEN

Uit de antwoorden op de vraag naar hun "vertrouwen" in bepaalde diensten/instellingen, blijkt dat de Vlamingen het onderwijs wel zien zitten. Dat dit niet noodzakelijk een pluim is op de hoed van de onderwijsminister kan worden afgeleid uit de lage score van Marleen Vanderpoorten in de sympathietest.

De Lijn (Vlaams) scoort beter dan de NMBS (federaal), de Vlaamse regering (6,40) beter dan de federale regering (6,04). Minder vertrouwen is er duidelijk voor het koningshuis (5,38), de Brusselse regering (5,36) en de Waalse regering (5,27).

|                                 | Gemiddelde | Middelste waarneming | Modus | N   |
|---------------------------------|------------|----------------------|-------|-----|
| <b>1</b> <b>Het Onderwijs</b>   | 7,3        | 8                    | 8     | 844 |
| <b>2</b> De LIJN                | 6,8        | 7                    | 7     | 844 |
| <b>3</b> De NMBS                | 6,7        | 7                    | 7     | 844 |
| <b>4</b> De Post                | 6,6        | 7                    | 7     | 844 |
| <b>5</b> De Vlaamse regering    | 6,4        | 7                    | 7     | 843 |
| <b>6</b> De Vlaamse pers        | 6,3        | 7                    | 7     | 844 |
| <b>7</b> De Politie             | 6,0        | 6                    | 7     | 844 |
| <b>8</b> De Federale regering   | 6,0        | 6                    | 6     | 843 |
| <b>9</b> De Europese Commissie  | 5,9        | 6                    | 7     | 843 |
| <b>10</b> De Brusselse regering | 5,2        | 6                    | 6     | 843 |
| <b>11</b> Het Koningshuis       | 5,1        | 5                    | 5     | 844 |
| <b>12</b> De Waalse regering    | 5,1        | 5                    | 6     | 843 |
| <b>13</b> De Kerk               | 4,2        | 5                    | 5     | 844 |



Tekst: Jan Van de Casteele ([redactie@doorbraak.org](mailto:redactie@doorbraak.org))

Onderzoek en verwerking: Luc Lefebvre ([luc.lefebvre@howest.be](mailto:luc.lefebvre@howest.be))

*Het onderzoek werd georganiseerd en uitgevoerd door de tweedejaarstudenten marketing van de Hogeschool West-Vlaanderen (Brugge). Het kan worden omschreven als een schaduwonderzoek, naast de bestaande opiniepeilingen. Om de Vlaamse bevolking te bereiken ondervroegen tien studenten aselect op acht plaatsen verspreid over alle Vlaamse provincies 844 personen. De respondenten werden willekeurig en anoniem op straat ondervraagd in enquêtes van minimaal 15 minuten. In dit soort onderzoek (Wat leeft er bij de bevolking?) is de spontaneïteit in de antwoorden belangrijk. De enquête werd uitgevoerd tussen 20 april en 30 april.*